

Kun viherkatto tehdään oikein, se suojaa rakennusta UV-säteilyltä ja lumenluojan lapioniskuilta. **HANKEKOORDINAATTORI MARJA MESIMÄKI, HELSINGIN YLIOPISTO**

 Aika näyttää,
mitkä lajit
valtaavat alaa ja
mitkä joutuvat
väistymään.

Vieli ai tiedettä, mitkä kasvilajit sopivat erityisen hyvin suomalaisille vierhekatoille. Siksi Helsinkiin ylipiikoksi on pääntahtunut tutkimuksen, jossa käynnäpaun- kuseudulla ja Ouluun on perustettu useita pieniä vierhekatoja. Katoille on tuotu valmiita kasvimattoja, istutettuja yksittäisiä kasveja ja kylvetty erilaisia siemeneseoksia. Myös kasvu- olo-olosuhteissa eroja.

Vieli tänä kesänä kasvillisuus- ei näytä kummoiselta, mutta jos hyvin kävi, muutaman vuode- päästä koekatoilla läinehti kukkameri.

Malgorzata Gabrych tekee väitöskirjaa katoille tuottujen kasvien selviytymisestä: ”Aho- mansalissa on hauska esitellä suomalaisille. Kaikki innostuvat siitä niin kovasti.”

Ahomansikan lisäksi katoilla on löytänyt esimerkiksi keto- rovioki ja huopakattanan taimia.

Aika näyttää, mitkä lajit val- taavat alaa ja mitkä joutuvat väistymään.

Kun kerrostalon katolle istutetaan jotain vihreää, siitä hyötyvät kaikki: kerrostalon ja koko kaupungin asukkaat, uhanalaiset kasvi- ja eläinlajit sekä tietysti viherkaton asentanut yritys.

Viherkattojen rakentamiselle on vahvat perusteet, toteaa **Marja Mesimäki** Helsingin yliopistosta. Hän koordinoi Viides ulottuvuus -hanketta, joka selvittää viherkattojen roolia kaupunkiympäristössä.

”Tänä vuonna viherkattoja rakennetaan kaupunkeihin useita tuhansia neliöitä.” Viherkatot kiinnostavat myös pääkaupunkiseudun ulkopuolella. Ainakin Tampereelle, Ouluun, Lahteen, Vaasaan ja Hämeenlinnaan on joko suunniteltu tai rakennettu

Monissa kaupungeissa tulvii, koska rakennuksia on liikaa. Taivaalta ryöpyävä kaatosade ei ehdi imeytyä maahan, kun viheralueita on vähän.

"Kun talossa on viherkatto, osa satavasta vedestä pysy katonalla ja vain osa valuu viemäri-verkostoon."

Kaupunkien laidoilla sijaitsevien teollisuusalueilleihin viherkattoja rakennetaan siksi, että niiden avulla säästetään ilmastointikustannuksissa.

"Maailmalla on tehty tutkimuksia, joista käy ilmi, että viherkatto viilentää rakennusta kuumina kesäpäivinä", Mesi-mäki sanoo.

"Viherkatot ovat myös osa isompaa trendiä. Kaupunkivilejyys ja kiinnostus lähiruokaan ovat kasvamassa. Monella rintamalla on ruvettu pohtimaan, mitä kaupungeissa voidaan tehdä lähiruuan tuotannon turvaamiseksi."

Kattojen määrä lisääntyy vauhdilla

Tutkijaryhmä tutki pääkaupunkiseudun viherkattoja vuosi sitten kesällä. Osa katoista löydettiin kuulopuheiden perusteella, osaa etsittiin jopa Googlen satelliittikuivist.

Kasvilajit inventoitiin 51 katolta, joiden yhteenlaskettu pinta-ala oli noin 10 000 neliömetriä.

Pinta-ala kasvaa tuntuvaan vauhtiin.

niitetty tai rakennettu viherkat-
toja. Suolessa rakentaminen on kuitenkin vähäistä. Esimerkiksi Yhdysvalloissa pelkälle Washingtonin metropolialueelle rakennettiin viime vuonna yli 70 000 neliometriä uusia viherkattoja.

Suolessa ei myöskään ole lainssääntelyä, jolla rakentamista ohjattaisiin.

Mualla viherkattoja rakennetaan joko pakon sanelemana tai niiden rakentamiseen voi saada tukia.

"Maailmalla viherkattobis-
nes on kovassa kasvussa. Niitä

Yksittäisiä katkotta jo 1930-luvulta

Uutta viherkattoteknologiaa on ollut käytössä noin kymmenen vuotta. "Parin viime vuoden aikana viherkatot ovat nousseet Suomeenkin yleiseen tietoisuuteen", Mesimäki sanoo.

Helsingin vanhimmat viherkatot ovat huomattavasti siistiä vanhempia. Monet niistä on rakennettu 1960-luvulla.

"Mistään buumista ei kuitenkaan ole ollut kysely. Yksittäiset ihmiset ovat ajatelleet, että viher-

katto voisi olla hyvä, joten sellainen on tehty omakotitaloon".

Linnanmäen vanhan vesitorin katto taas on 1930-luvulla naamioitu kasvillisuudella pommittuksien suoraan.

Nykyisin Suomessa toimii muutamia yrityksiä, joilla voit tilata vierhakat. Kattomateriaalit tuodaan ulkomailta.

Viikkoa vierhakat perustaminen on kallista, Mesimäen mukaan investointi maksaa itsensä aikaa myöten takaisin.

Kahdenlaisia vierhakkaita
Uudenaikeiset vierhakat voi

Jääka kärkeasti kaatteen ryhmään. Osalla on vain niukasti kasvillisuutta, eikä kattole ole tarkoitusta mennä. Osa taas on todellisia kattopuutarhoja, joilla on jopa keros kasvillisuutta ja paksu puita.

Mesimään mukaan omakotisuuljita tulee säännöllisesti kyselyjä, onko viherkaton asentaminen tavallisen kattoremontin yhteydessä mahdollista.

Ohutpeitteisen viherkaton voi asentaa vaikka 170-luvulla rakennetun betonikerrostalon tasakattole, kunhan kaatavuus on riittävä ja vedeneristys kunnoassa.

”Monilla on se kauhimielikuva, että kun tasakalotte kiertetään multaa ja kasvillisuutta, koko rakennus homehtuu. Mutta kun viherkatto tehdään oikein, se itse asiassa suojaaa rakennusta UV-säteilyltä ja lumenluojan lapiniskuilta.”

Su taloon sen sijaan haluaa mittavan kattoputterinholjan, jolla kasvaa puita ja jolla asukkaat voivat viettää aikaa, katon kantavuusvaatimukset kasvavat huomattavasti.

Käyttämössä kattoputteriholjan tehdään ainoastaan uudisrakennuksiin.

HELI VIRTANEN

[Viherkatto]

on rakennuksen katto, joka on peitetty elävällä kasvillisuudella. Viherkaton tarkoitus on lieventää ilmastomuutoksen ja kaupungistumisen aiheuttamia haittoja, kuten tulvia, helleaaltoja, melua ja saasteita.

Diagram illustrating the layers of a roof construction, labeled in Finnish:

- Kasvillisuus (Vegetation)
- Kasvualusta (Plant substrate)
- Suodatinkangas (Filter fabric)
- Salaojakerros (Drainage layer)
- Mekaaninen suojakerros (Mechanical protection layer)
- Kantava rakenne (Load-bearing structure)

Kattorakenteet suojataan kasvien juurilta ja sadevesiltä.

Yleistyvät maailmalla

Kuutiin Malmössä uusien kiinteistöjen on korvattava se viherpinta, joka rakentamisen yhteydessä on menetetty.

Thyksen Kööpenhaminaan rakennetaan 235 000 neliömetriä viherkattoja vuoteen 2015 mennessä.

Itävallan Linz on tukenut viherkattojen rakentamista 1980-luvulta lähtien.

Sveitsin Baselissa viherkatto pitää lain mukaan rakentaa kaikille uusille tasakatoille.

Kanadan Torontossa kasvillisuuden tulee peittää 60 prosenttia uusien alueiden kattopinta-alasta.

Japanin Tokiossa kasvillisuuden on peitettävä vähintään 20 prosenttia sellaisten julkisten rakennusten katoista, joiden pinta-ala on yli 1 000 neliömetriä.

